

NUM. 928

BARCELONA 23 DE OCTUBRE DE 1896

ANY 18

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 cèntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 cèntims

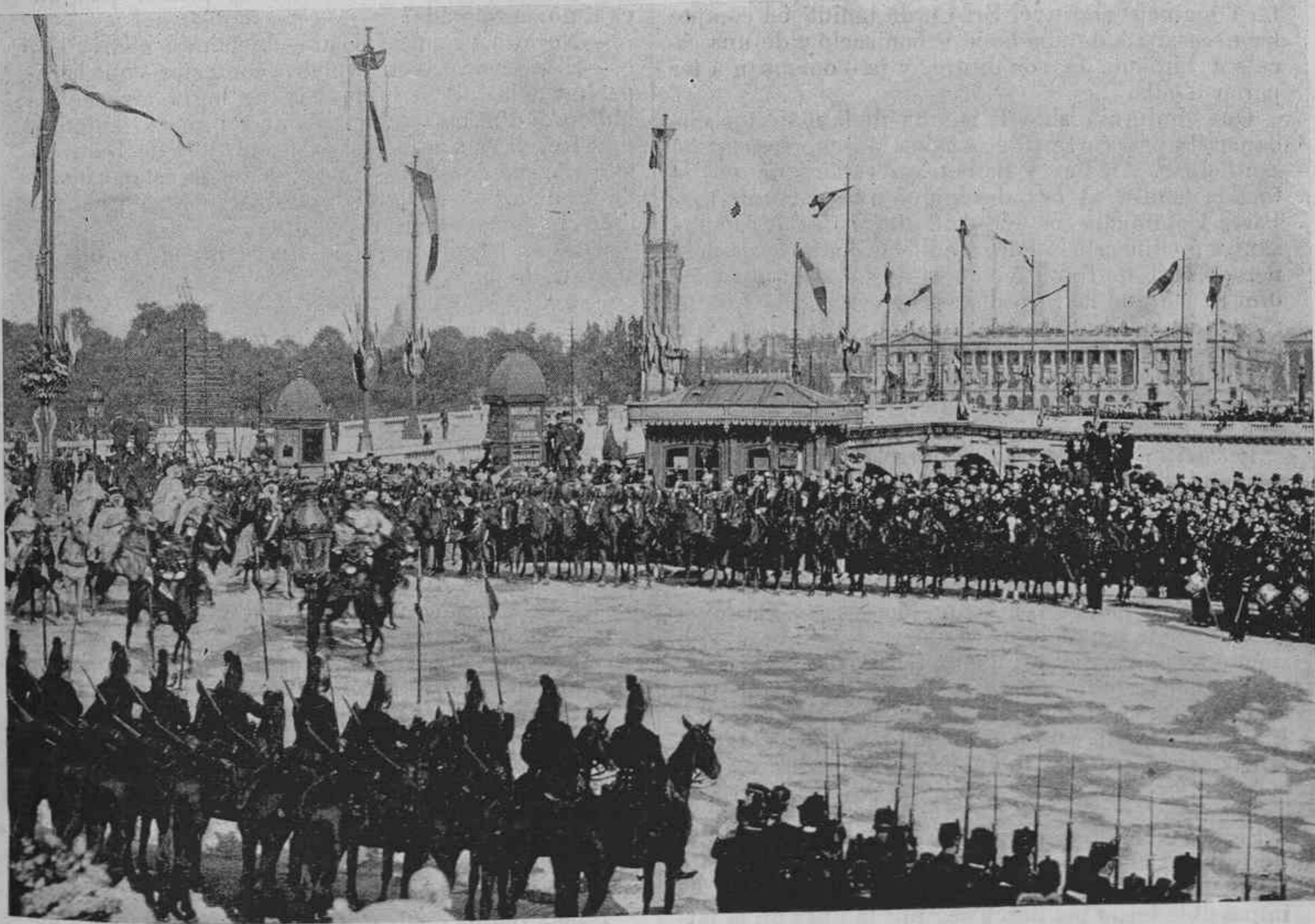
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fera de Barcelona, cada trimestre, Espanya, 3 pessetas
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Extranger, 5

LO CZAR DE RUSSIA A PARÍS

Desfile de la comitiva militar.

CRONICA

Si 'm volen creure á mí, quan tornin á neixer, fássinse frares. Encare avuy, si están en estat de me-reixer y no tenen compromisos de familia que 'ls lliguin ó si no han dat paraula de casament á cap xicot, ó si haventli dada, tenen prou pit per rómpre la, no vacilin mes: se dirigeixen al convent que 'ls fassi mes pessa, acotan el cap ab ayre de sumisió, y demanan que 'ls admetin.

Y si 'l Superior ó 'l Guardiá 'ls reb ab un:—Benvingut siga!—ja poden dir que han tret la rifa.

Perque may com ara pot ferse ab mes fonament, la següent profecía: «Dels frares será 'l regne de la terra.»

Vesteixin de blanch ó de negre, de color de plom ó de panxa, siguin calats ó descalsos, lo mon torna á ser seu; y qui diu el mon, diu Espanya.... qu' en petit es un mon, y per mes senyas un *mon perdut*.

Encare que segons lo Concordat, sabi conveni que regula las relacions de l'Estat ab las de la Iglesia, moltas de las comunitats religiosas, expulsadas xeixanta anys enrera, cap dret tenen á residir en lo nostre país, la veritat es que ja fa molt temps que se las tolera... y molt será que dintre de poch no acabin per ser elllas las que 'ns tolerin á nosaltres.

Aixó ho saben hasta 'ls hortolans. Hi ha una mala herba que si no s'extirpa's xucla en poch temps un camp de favas. Y d'aquesta herba xucladora 'n diuhem el *frare*. ¿Per qué será?

* *

El frare per acabar de ficarse per tot s'está introduint avuy fins en las mansanas del Ensanche de Barcelona, que ab tant exquisit cuidado va projectar l'eminent enginyer Sr. Cerdá tenint en compte las necessitats de una bona urbanisació y de una escelent higiene. Ja son dintre, y ja comensan á fer parlar d'ells.

Que ho diguin sino 'ls vehins de la mansana circunscreta pels carrers de Ausias March, Passeig de Sant Joan, Alí-Bey y Bailén, qu'están que no 'ls toca la camisa al cos desde que una comunitat de Pares Dominicos ha adquirit allí un solar, disponantse á edificarlo.... Pero á edificarlo á la seva manera, á istil de frare; ó com si diguessim: prescindint de lo que la lley disipa y dels drets que al resto dels vehins aspectan: los drets á la vista, á la llum y al ayre.

Los frares no están per brochs, y prenen aquella *isla* com si formés part del archipiélach de las Filipinas, es á dir, com á cosa propia.

Per evitar rahons podian haverla comprada tota, ó á falta d'ella un'altra qualsevol de las qu'encare están per edificar, y fer llavoras lo que tinguessin per convenient sense molestar ni molt menos perjudicar al próxim; pero aixó no tendría gracia, aixó no faría frare.

Lo frare, quan se veu las orellas, es per naturalesa batallador y amich de pendres tot lo bras si li donan la punta del dit; de dictar lleys á una casa, si li obran la porta de la mateixa; de invadir una isla entera, si en ella li deixan pendre terra. Lo gran qué es tenir pocas aprensions y bonas aldabas, aquestas sobre tot, y lo demás son trons.

* *

Se tracta en lo present cas de la construcció de un convent ab la seva corresponent iglesia. Dada la insuficiencia del solar adquirit pels Dominicos, es impossible ferho pel llarch seguint la línia de la fàxada y no excedintse de la fondaria que la lley as-

signa á los edificacions del Ensanche, y á la qual s'han hagut de sometre tots los propietaris. Qualsevol altre que no sigués frare desistiría de un empenyo impossible dintre de la lley; pero ells diuhem:—Ves qui s'apura per tan poca cosa!

Y en un dir Jesús cap-giran la construcció y 's disposan á tirar al dret, aixecant lo convent al davant, en la superficie legalment edificable, y reservant per la iglesia 'l fondo del solar ó sigui la superficie destinada á jardí ó tot lo mes á terrat fins á l'altura del primer pis: la superficie interior, que afecta á tots los vehins de la mansana.

¡Y després dirán que 'ls frares de avuy no saben fer miracles!....

¡Y encare hi haurá qui dupti de la seva pasmosa y refinada habilitat!....

Els, al construirse 'l convent en la superficie edificable, 's colocan dintre de la lley, y en cambi, al pretendre aixecar la iglesia en terreno vedat, se posan en condició de dir á tots los que reclamin:—Entengueuvos ab Déu Nostre Senyor á qui 'l temple ha d'estar consagrat.

Ja me 'ls figuro sentirlos desarrollar en repetits sermons aquest tema originalíssim: «A Déu Nostre Senyor, Creador de Cels y terra, no se 'l pot acusar, baix pena de pecat mortal, de cometre cap infracció en las ordenansas municipals, ni en la lley d'Ensanche, ni en cap altra lley humana, que totas son inferiors á la seva divinal omnipotència.»

Baix aquest aspecte los Pares Predicadores tenen tela tallada per temps, fins agotar tots los recursos de la dialéctica casuista.

Y si algú 'ls observa:—Pero reverents Pares ¿no hauria sigut millor que á Déu li haguessin donat la porció millor del solar, es á dir la edificable que avuy se reservan vostés pel seu regalo, construïnt lo convent á dintre, á la altura de un primer pis, qu'és l'única tolerada?

—No hi hauríam capigut—objectarán els.

—S'equivocan—se 'ls podría contestar—que la capacitat dels edificis lo mateix se logra aixecantlos qu'enfondintlos, y com mes un religiós s'enfonza, mes fresh està y més s'exalsa als ulls de Déu. La mortificació constant—vostés mateixos estan cansats de predicarl o—es lo medi mes segur pera guanyar l'eterna benaventuransa.

Aixó es lògich; pero 'ls frares no hi senten de aquesta orella.

* *

Si logran los seus desitjos, que per aixó trallan com uns desesperats acumulant tota mena de influencias, los frares tindrán una nova iglesia que significarà avants que tot y sobre tot un flagrant abús, y un insult al drets de Barcelona.

Y si es cert com diuhem que ha de tenir 30 metros de altura; si es cert com suposen que ha de ser una reproducció fidel y exacta de la del Convent de Santa Catalina, destruïda l'any 35; serà també indubtable que s'haurá consentit y comés un abús y un insult monumentals, un insult y un abús del tamaño de una catedral.

La idea de reproduuir la derruida iglesia de Santa Catarina que encare anyoran tots los amants de las Bellas Arts, put á esqué per atreure's certas simpatías. No faltarà qui enllepolit per tal promesa, consenti que 's tiri endavant lo projecte, encare que sigui atropellantho tot. Pero ¿quín efecte estètic podrá produir l'entatxonament de una joya artística en l'interior de una vulgar mansana del Ensanche? Fins mirada baix aquest punt de vista, l'empresa resulta una profanació.

Y pels vehins quals drets á la llum y á la vista no poden afectarse, es ademés un gran perill.

—¿Qué será de las nostres casas—deya un propietari de la mansana—si avuy per demá 's reproduheixen las lluminarias del any 35?

P. DEL O.

LA TEVA XICOTA

A UN AMICH

Búscala si pot ser no siga xata,
que siga, més que gran, un poch baixeta;
lluny de buscarhi en ella cap pesseta,
fiesca t'en sa bondat y no ab la plata.

Pe'l nom no miris prim, que aixó no mata;
no pensis pas buscarla joveneta;
mira no més que siga ben discreta
y qu'ella si convé 's talli una bata.

Mira que 's digui Pepa y no Pepita
y no 't fassi pas res si no sab nota,
que l'cantar y l'tocar no's necessita
perque ella puga ser bona xicota.

Més déixala si 'l rostre ab blanch s'embruta
perque la que fa aixó senyal qu' es bruta.

UN A. VENDRELLENCH.

PRESCRIPCIÓ FACULTATIVA

ELLA á ell, molt salamera:

—Escolta, t' haig de dir una cosa.

ELL á ella, molt aixut:

—Digas, y enllesteix, que tinch tart.

—Tart!.... Ara sempre tens tart. En los primers temps del nostre matrimoni may ne tenías....

—¡Quina ocurrencia!.... Es que llavors.... (*Repensantse*): En fi, abrevié, ¿qué m' has de dir?

—Que.. no sé de quin modo fert'ho entendre.... que l' hivern s'acosta....

—¿De debò? ¿Y l' has fet tú tota sola aquest descubriment?

—Vull dirte que l' hivern s'acosta.... y....

¡NO SIRVA!

—Senyor Nadal; per ser *battle*,
s'ha de ser més aixerit.

Ja que la son el domina,
créguim... tòrnisseu al llit.

—¿Y? ¿Y l' istiu s' allunya?....
 —Y jo necessito un vestit.
 —¿Que per ventura no 'n tens?
 —No pas d' hivern.
 —Te 'n posas dos ó tres d' istiu, l' un demunt de l' altre, y l' efecte será igual.
 —¡Vaja, Cándido, sigas un marit amable!....
 —Ja t' entenç. Tú ho vols dir al revés, sino que no gosas. Tú pensas: «Vaja, marit amable, sigas cándido....
 —Es que 'l necessito de veras!....
 —¡Tantas cosas necessito jo, y haig de prescindirne!....
 —No 't pensis que vulgui un vestit que valgui qui sab qué.... Un panyet bo, y prou....
 —En lloch d' un panyet, ves si te 'n pots passar ab un candau.
 —Considera que total costará vint ó vinticinch duros....
 —¡Com qui diu vint ó vinticinch céntims!.... ¡Ves, ves á passeig, noya!....
 —¿Es dir que me 'l negas?
 —¡Gracias á Deu que m' *endavinas* el pensament!
 —¡Cándido! ¡No siguis d' aquesta manera!....
 —No 'n parlém mes!.... Es impossible....
 —Donchs ...

La senyora no pot continuar. El cap li roda, els dits se li crispan, posa 'ls ulls en blanch y després de dugas ó tres extremituts nerviosas que alarman seriament al pobre Cándido, la senyora cau dramàticament desmayada.

—¡Bona l' hem feta!... ¡Mariona!.... ¿Qué deu estar fabricant aquest diable de xicota?.... ¡Marionaaaa!.... La criada, que s' ha estat darrera un portier escoltancho tot, compareix gronxantse ab molta flema.

—¡Cuyti!.... Vaja á buscá 'l doctor Pitvert, y díguli que vingui desseguida. La senyora s' ha posat malalta.

—¡Vaja! —fa la xicota, que no abriga respecte á la enfermedat de la senyora 'l menor dupte. —Un attach de nirvis?

—Sí, corri: que tingui la bondat d' arribarse sense perdre un moment....; Es una cosa urgentíssima!....

Mitj' hora després, el doctor Pitvert, que s' ha enterat préviaament per la criada dels síntomas y antecedents de la enfermetat, arriba á casa de don Cándido y polsa á la pacient, siquiera porque 'l marit no digui que no fa res.

—¡Hum! —murmura 'l doctor, arrufant el nas d' una manera molt significativa: —aixó no m' agrada gens... Respiració agitada, rigidés, el pols completament desbocat.... —¿Qué li ha passat á aquesta senyora?

Don Cándido li explica 'l fet de pé a pá, sense omitir el

menor detall.... Lo diálech ab que han comensat, lo giro que la disputa ha près, lo repentí desmay d' ella....

—Bueno —diu el metje, tras una breu meditació: —li faré una petita recepteta y molt serà que no sofoquém el mal desseguida...

—¿Que tem que sigui cosa grave?

—¡Qué sab un hom!.... Podría serho... podría no serho.... Lo millor es *cortar por lo sano* y atacar l' enfermetat en el seu origen. Déixim paper y ploma.

El pobre don Cándido, que á pesar de la seva sanch freda comensa á alarmarse d' un modo bastante visible, 's passeja amunt y avall de l' habitació ab ayre preocupat y mirant ara al metje, que está escribint molt poch á poch com si rebusqué las paraulas, ara á la senyora que continua sense donar casi senyals de vida.

—¡Por Deu, doctor, vagi depressa! Com mes va mes groga 's posa.... Guáytala!....

—¡No s' alboroti!.... Tot ho arreglaré, ab paciencia.

Y firmant lo que acaba d' escriure ab ayre victoriós, entrega la recepta al desconsolat marit, que l' espera com un sentenciat á mort aguarda l' indult que li han promés.

—Aquí está. Dónguli aixó que diu aquí, y no 's preocupi.

—¿N' está segur?

—Seguríssim.

—¿Cada quánt se li ha de donar?

—Una sola vegada... y com mes prompte millor. Y ara passihobé, que tinch moltes visitas.

El metje se 'n va, dirigint dissimuladament á la *malalta* una mirada irònica.

L' atribulat marit passa precipitadament els ulls per la recepta.

Y en tant que la senyora segueix desmayada, don Cándido lleixeix ab l' estupefacció que tothom pot imaginarse la següent brevíssima prescripció facultativa:

«*Un vestido de pañete superior.*» —A. MARCH.

UN REQUIEBRO

—¡Aixó es sal legítima de Cardona! ...

—No senyor; del Poble Sech, per servirlo.

ALIDIA

Per respecte al «qué dirán?»
de tú vareig separarme
y l'qu'en la ausencia he sufert
pots ben llegirho en ma cara.

Al mon ara he coneget
y he vist qu'es tot burda farsa.

L'amor, en la verdadera
acepció de la paraula,
no he sabut veure'l en lloch;
no existeix l'amistat santa;
lo carinyo fraternal
fins algunes voltas falla;
tot afecte se cotisa;
ab miras interessadas;
sols impera'l vil metall
y com absolut monarea
fa sentí'l pes de sa lleyn
en los cors, vulgo butxacas.

Las conveniencias socials,
escut ab que tots s'amparan,
no son més que una mentida,
una careta ab que tapa
molta gent els seus instints
perversos y miserables.

¿Y dech seguir conscientment
entre tant llot asfixiantme,
y sabent que tú m'estimas,
com ningú puga estimarme,
haig d'enterrar ma passió
dins mon cor, ó com un lladre
amagarme de tothom
com si un crim fos l'estimarte?

¡Oh, may! Las murmuraciones
que inspiran las passions bai-
per un fals puritanisme (xas,
son mogudas y alentadas
y com reptils asquerosos
per en mitj del fanch s'arras-

(tran.
No temis, donchs, que á l'al-
jamay pugan arribarne (tura
desde ahont ab mon despreci,
al neci que vol reptarme
arrencantli la careta
li fuhetejo la cara.

Y tú en los teus brassos reb-
Lidia meva, altra vegada, (me,
qu'ells serán forta cadena
d'hont ningú podrá arrencar-
y puig es curta la vida (me'n
gosém ¡oh! dona adorada,
abstrets de tot lo que 'ns volta
vivint sempre l'un per l' altre!

JAPET DE L' ORGA.

RECORDS DEL ISTIU

CARTA DE 'N PAU A N' EN PERE

Sr. D. Pere Esgarrifansas.

Sant Martí de Castanyola.

Estimat Peret: Sense cap á que contestarte, t'escrich la present suant lo quintá (lo kilo'es massa poch.) Aquí á Barcelona hi fa una calor sofocant, no's pot respirar; si un vol passar un rato sense veures obligat á ventarse ab totes las forsas, se'n te que anar á tirarse de cap á la Mar Vella á riscos d'ofegarse com passa massa sovint.

Te asseguro, Pere, que t' tinch enveja de debó. ¡Te'n pota ben riure tú de la calor desde aquest pintoresch poble! Si jo pogués deixar ara al istiu una temporadeta Barcelona pera trasladarme á algún poblet, creume, noy, que 'm consideraria felís.

No sentir aquest soroll de la ciutat; estar tranquil en mitj de la gent del camp tan amable é ignoscent; llegir novelas al bosch á la sombra d'una alzina; no tenir de cal-sarsse may las botas ni portar camisa planxada, ni corbata, ni res de totes aquestas endróminas que no mes serveixen per molestar á la humanitat, sortir á donar bonas passe-

L'HÉROE DEL LIO

—Soch lo verdader *factotum*
de la casa comunal;
soch lo ministre d'Hisenda
municipal.

fan una averia á cops de pedra, y tan ignoscent queahir mateix se va escapar lo vicari ab una «hica de Maria.» ¡Quina amabilitat y quina ignoscencia!

Després me dius qu'es una delicia lo llegir novelas al bosch illús! Jo ho vaig probar un dia, y per poch me deixan sense pell las vespas, abellas, moscas, mosquits, etc.

També manifestas lo que t' agradaría poder anar per aquí vestit ab comoditat, y precisament desde que 'm trobo á n'aquest poble no hi pogut deixar may la camisa planxada, la corbata, las botas ni'l tarot. ¡Pobre del foraster que no ho fes! Pel poble dirian desseguida qu'es un pela-canyas, que deu haver fugit de Barcelona empaytat pels inglesos, y tothom se'l miraría ab tanta curiositat com se sol mirar un animal raro.

¿Cassar dius? ¡Qué vols cassar, infelis, en un pais que cada conill té mes de una dotzena de cassadors que li volen treure la existencia!

Ab això sàpigas que demá 'm poso en camí cap á Barcelona aburrit y cansat de tenir de estarme tot lo dia ficat á casa á causa dels sols que cauen en aquest malehit poble.

¡Creme Pau, fassa calor, fassa fret, en lloch s'está tan bé com á Barcelona!

Hasta demá al vespre t'espera en la Alhambra tomando café lo teu amich

PERE EGARRIFANSAS.

jadas per las montanyas; fer de tant en tant alguna cassera; menjar fruya cullida per un mateix; no patir de calor com aquí. ¡Aquest es lo men somni daurat!

Pero que hi farém: als que no disposém de una fortuna y tenim de refiarnos de un sou determinat, no 'ns queda mes remey que estar sempre al peu del canó sufrint calor, fret y totas las desditxas.

Procura divertirte forsa y dispona de ton amich y servidor

PAU ROSTOLL.

CARTA DE 'N PERE Á
N' EN PAU

Sr. D. Pau Rostoll.

Barcelona.

Amich Pau: En contestació á la teva carta dech manifestarte en primer lloch que si tú suavas lo quintá al escriurem, jo suo la tonelada al comensar aquesta carta. ¡Ay Pau! No erquis que es sols á Barcelona ahont hifa calor; á n'aquest poble 'ns rostim sense tenir lo consol de «tirarnos de cap á la Mar Vella.» com dius tú.

Creume, Pauhet, á la ciutat ab quartos á la ma's troba tot; aquí moltas vegadas ab diners té un que fastidiarse.

Dius que te agradaría viure al mitj de la gent de fora «tan amable é ignoscent.» Tan amable, que l' altre dia per poch me

fan una averia á cops de pedra, y tan ignoscent queahir mateix se va escapar lo vicari ab una «hica de Maria.» ¡Quina amabilitat y quina ignoscencia!

Després me dius qu'es una delicia lo llegir novelas al bosch illús! Jo ho vaig probar un dia, y per poch me deixan sense pell las vespas, abellas, moscas, mosquits, etc.

També manifestas lo que t' agradaría poder anar per aquí vestit ab comoditat, y precisament desde que 'm trobo á n'aquest poble no hi pogut deixar may la camisa planxada, la corbata, las botas ni'l tarot. ¡Pobre del foraster que no ho fes! Pel poble dirian desseguida qu'es un pela-canyas, que deu haver fugit de Barcelona empaytat pels inglesos, y tothom se'l miraría ab tanta curiositat com se sol mirar un animal raro.

¿Cassar dius? ¡Qué vols cassar, infelis, en un pais que cada conill té mes de una dotzena de cassadors que li volen treure la existencia!

Ab això sàpigas que demá 'm poso en camí cap á Barcelona aburrit y cansat de tenir de estarme tot lo dia ficat á casa á causa dels sols que cauen en aquest malehit poble.

¡Creme Pau, fassa calor, fassa fret, en lloch s'está tan bé com á Barcelona!

Hasta demá al vespre t'espera en la Alhambra tomando café lo teu amich

Per la copia: Jumera.

DESAFÍO DE 'N «CAFRE»

(PARODIA)

«Si tens las mans tan groixu-
(das,
Chaida, com hu es ta cara,
y com deixas anar bolas
deixas anar bofetadas;
si en lo camp sabs de fer pinyas
com entre las mossas parlas;
si sabs ferne tant lo *pessa*
com sabs jugar á las xapas;
si tant ballas ab la teya
com ballas l' americana,
y 'n sabs tant de ferne *quites*
com de passejá y fe 'l mandra;
si t' agrada 'l só d' un tiro
com lo del or que malgastas,
y com tiras la pilota
tiras la lluenta faca;
si lo qu' em dius á l' esquina
m' ho gosas dir á la cara;
surt á veure com te portas
tal com á l' Eslava parlas;
y si tens por d' anar sol,
dos ó tres gossos agafa,
ó bé una colla d' amichs
dels que á tú may te fan falta,
Qu' els xicots que son ben *peso*
no gastan tantas agallas (sas
y 'm basto y sobre jo sol
per podert' xafar la cara.
Y allí que 'l valent se veu,
veurás tú com molt alt parla
qui per respecte á la Rita
á n' á l' Eslava callava.»

Aixó 'l pinxo *Cafre* escriu
en un gros paper d' estrassa,
y tant apreta la ploma,
que 'l paper sembla una xarxa.
Y al fi cridant á un baile
que á n' al seu costat jugava,
li va dir dantli cinch céntims:
—Vesten á casa d' en *Chaida*
y de ma part en secret,
li donarás esta carta,
dihentli que jo l' espero
portant l' *eyna* á la butxaca,
á las doze de la nit
á la montanya Pelada.

J. MANUBENS V.

•••
LLIBRES

INSTITUCIONES Y REYES DE ARAGÓN, per D. Victor Balaguer.—La ciutat de Zaragoza va tributar al ilustre Trovador de Montserrat obsequis excepcionals, proclamantlo fill adop. tiu son Ajuntament y elegintlo President honorari y soci de mérit sas corporacions mes distingidas: la Real Academia de nobles Arts de San Lluís, la Societat econòmica aragonesa de Amichs del País, lo Centro mercantil, industrial y agricola y l' Ateneo científich, literari y artistich.

Al pendre possessió de aquest últim càrrec, en sessió solemne celebrada 'l 20 de maig últim, D. Victor Balaguer llegí un estudi històrich-literari sobre las *Instituciones y los reyes de Aragón*, que sigué justament celebrat y aplaudit.

Donchs bé, aquest estudi forma per dirho aixis, lo cos del present volum, donat á l' estampa ab elegancia tipogràfica per l' Institut Biblioteca-Museo Balaguer de Vilanova y Geltrú, qual institució ha correspost dignament á las mostras de consideració donadas per la capital aragonesa al digne fundador de la Institució ab que s' engalana Vilanova.

Precedeix al notable estudi, un laudatori discurs pronunciat per D. Francisco Sancho Gil en honor de D. Victor; lo segueixen copiosos apèndices richs en datos histò-

¡TARDOR!

—Hojas del árbol caídas
juguete del viento son....
¡Y tot aixó ab roba prima!....
¡Jo estich ben fresh, com hi ha mon!

richs y una nova edició de la monografia *San Juan de la Peña: su historia, sus tradiciones. —Sus leyendas. —Sus recuerdos —Excursión al monasterio*; y finalment lo coronan las opinions estampadas per la prempsa aragonesa á deposit de la festa literaria de que 'l Sr. Balaguer sigué protagonista.

Lo producte del llibre, com lo de tots los que de D. Victor se publican, está destinat á aumentar los recursos del Museo-Biblioteca. Es, donchs, ademés de un timbre d' honra per son autor, un acte de correspondencia de la Junta del Museo-Biblioteca de Vilanova, á la inmortal y heròica ciutat de Zaragoza.

ALTRES LLIBRES REBUTS.

ALMANAQUE SUD-AMERICANO PARA 1897.—Donat á llum per la casa Espasa, nutrit de grabats deguts á celebrats artistas, los mes d' ells cataláns y rich en traballs literaris en

prosa y en vers suscrits per las firmas mes celebradas dels escriptors americans, se recomana tant per sa amenitat, com per sa bellesa tipogràfica.

HISTORIA NATURAL per ODÓN DE BUÉN.—Ab lo quadern XIV termina l' primer volúm de aquesta popular edició. Y ab lo quadern XV principia l' segón que ha de compendre Botànica, Zoologia, Antropología, Zoología y Botánica Geográficas. Com tots los que vén publicats fins ara, l's dos que tenim á la vista se distingeixen per lo método científich y la claretat de l' exposició, així com també pels numerosos grabats que il·lustran lo text.

LLUYTAS DEL COR.—*Monólech trágich en vers*, original de D. Joseph Pont y Espasa, estrenat la nit del 29 de febrer últim en lo Teatro Badalonés.

RATA SABIA.

INTIMA

La primera vegada que 't vaig veure
erats al ball. Y que present ho tinch!
Al véure't assentada tota sola
vaig dirte «si tenías compromís.»
—No 'u sé... vas contestar tornante roja.
Millor, vaig pensá' jo; una noya així
es la que á mi 'm convé. Y ja no vaig moure'm
del teu costat, en tota aquella nit.
Després, quan ja del ball tothom surtia
y 'ls llums van apagar; quan fou precis
l' anarse'n... ¡Ab quin greu vaig despedirme!
Mirant per tots costats per no ser vist,
la ma 't vaig agafar; la vaig extrenyer....
y un bes vaig estamparhi, avergonyit,
fugint com criminal de la justicia
quan tem que 's descobreixi lo seu crim.
¡Que content vaig quedar, videta méva
un cop vaig satisfer lo méu desitj!

Avuy que som casats; que 't posseheixo;
que recolzas ton cap sobre 'l meu pit;
avuy que 't puch extrenye entre mos brassos
y puch besá 'ls teus llavis coralins;
avuy que m' acaricias amorosa....
avuy que sols per mí llenses suspirs....
avuy... ¡no sé que ho fá! Pero no sento
lo goig que vaig sentir aquella nit.

LLUIS G. SALVADOR.

ROMEA

La major part dels días se representa producció castellana, sens dupte per acreditar lo titol de catalá que ostenta aquest teatre.

Traducció ó arreglo de una joguina castellana estrenada en un teatro d' istiu es la titulada *Sandás y parells*, en la qual apareixen associats los noms del autor y del traductor. La pessa va ser ben rebuda y es molt fàcil que fassimes bon caldo que certa gallina vella, que ja casi no pot tenir-se dreta.

NOVEDATS

L' estreno de la *Giocconda* y un plé segur, pero un plé á vessar, havia de ser una mateixa cosa. Y ho sigué de veras. Lo teatro hauria donat gust á qualsevol empressari.... y lo que va ocurrir sobre l' escena n' hauria donat á qualsevol públich.

Perque es necessari consignar que l' obra de 'n Ponchielli obtingué una execució esmeradísima: la Srta. De Marchi trobà ocasió de lluir los aguts brillants de la seva veu ben timbrada; la Srta. Mas resultà una Laura irreprobatble, y l' Aragó y en Bieletto se portaren com uns homes.

Afeixegin á tot aixó que l' orquesta sigué conduïda ab

CAPITALISTAS

—¡Malvinatje! Aixó es poch menos
que la quiebra del país....
¡Los cambis pujant als núvols!
¡¡Los cambis á vintissis!!!

—¡Cá barret! Aquest desastre
jo no vull pas esperarlo.
Tinch un bitllet de cinch duros....
¡Ara vaig á descambiarlo!

molt brillo pel mestre Petri y que las massas estiguieren en lo seu centro, y no extranyaran que'l públich sortís del teatro plena nent satisfet, haventse donat lo gust de fer repetir el galop de las horas, sobre 'l qual deya un filarmónich:

—No hi vist may res més filosófich que aquest tres de ball.... Las horas passan al galop. ¿Vols una cosa més exacta?

—Las horas bonas sí—li va repondre un amich—pero tú las haguesses de passar sense menjar, ja veurías llavoras que 'n son de llargas.

CATALUNYA

Los barcelonins son així. S' anuncia un benefici y'l teatre s' ompla de gom á gom; en los demés días, per més que 's posi la mateixa funció pels mateixos artistas, remolejan y 's fan de penas.

—Que no aném à veure à n' en Novelli?
—Sí: hi aniré el dia del seu benefici.

Aquesta es la resposta que donan molts à l' anterior pregunta, com si—tractantse d'un artista tan complert y tant agradable com en Novelli en les nits de benefici sigués un actor diferent dels demés días.

* * *
La representació del poema *Faust* significa un atreviment que pochs actors poden tenirlo ab la seguretat de triunfar. Novelli, sí.

¡Quin *Mefistófeles* va fer!.... Duptém tornar à veure may més una creació tan estupenda. Lo dimoni petulant que desafia l' poder de Déu; lo seductor de Faust, ab sos sarcasmes y ab sos escepticisms, unas vegadas terrible y altres cómich y hasta grotesch, fins que plé de despit escup al cel sas bravatas rabisas, trobá un intérprete maravellós.... aquest es lo calificatiu, ja que una maravella artística es aquell conjunt de facultats aplicadas à la interpretació de un personatje poemàtic, mitj fantàstich y sempre humà, creat pel geni de un dels poetes de la edat moderna.

En Novelli 'ns convencé de que per ell no hi ha impossibles.

Los que suposavan que l' poema de Goëthe no es representable, han de referir-se sols à sas qualitats extrínsecas, à sa duració considerable y al continuo cambiar d' escenas; pero intrínsecament no sols es susceptible de ser representat, sino també de produhir una viva emoció artística. En Novelli ho ha demostrat palpablement.

La Sra. Gianini, en lo paper de Margarida, alcansá una altura que l' acredita d' excellentissima artista dramàtica. Ingenua y apassionada en las escenes del enamorament, presa de un dolor viu y verdader al trobarse abandonada del seu seductor, coronà l' seu exquisit trabaill en l' acte de la presó y de una manera especial en lo moment de la mort, de tal manera que l' públich en massa l' aplaudí y l' aclamá à impuls del mer sentit entusiasme. Morir de aquella manera, es viure eternament per l' art.

* * *
Una obra de tal magnitud y tan felisment interpretada mereixia alcansar un sens fi de representacions, que fossen la justa recompensa à las iniciatives y als esforços del insuperable Novelli. Y no obstant no ha sigut aixís.

La gran massa del públich s' empenya en no sortir del seu retraiement, y això es molt sensible en una ciutat de la importància y de la cultura de Barcelona.

Després no faltarà qui's queixi quan las grans figures de la escena, en lloc de venir à honrarnos ab la seva visita, passin de llarch.

GRAN-VIA

S' ha reproduhit l' opereta de Lecoq *Giorno è notte*. Sense ser de las millors que ha escrit lo célebre mestre francés resulta entretinguda y agradable, y l' públich hi passa molt bé l' rato.

Entre ls executants se distingiren de una manera especial la Srt. Coliva y l' popular Sr. Grossi, que en la interpretació dels papers cómichs està sempre en las seves glòries.

PREPARATIUS

L' actor Sr. Cepillo ab una companyia dramàtica, de la qual forman part la Sra. Constan y ls Srs. Muñoz y Espeso començarà l' dia 28 del corrent mes una serie de funcions en lo Teatro de Novegats.

L' actuació empressari Sr. Bernis ha lograt del mestre Saint Saens lo compromís formal de venir à dirigir personalment la primera representació de la seva ópera *Sanson è Dalila*, pera la qual estan pintant algunes decoracions los reputats escenògrafs Soler y Rovirosa y Vilumara.

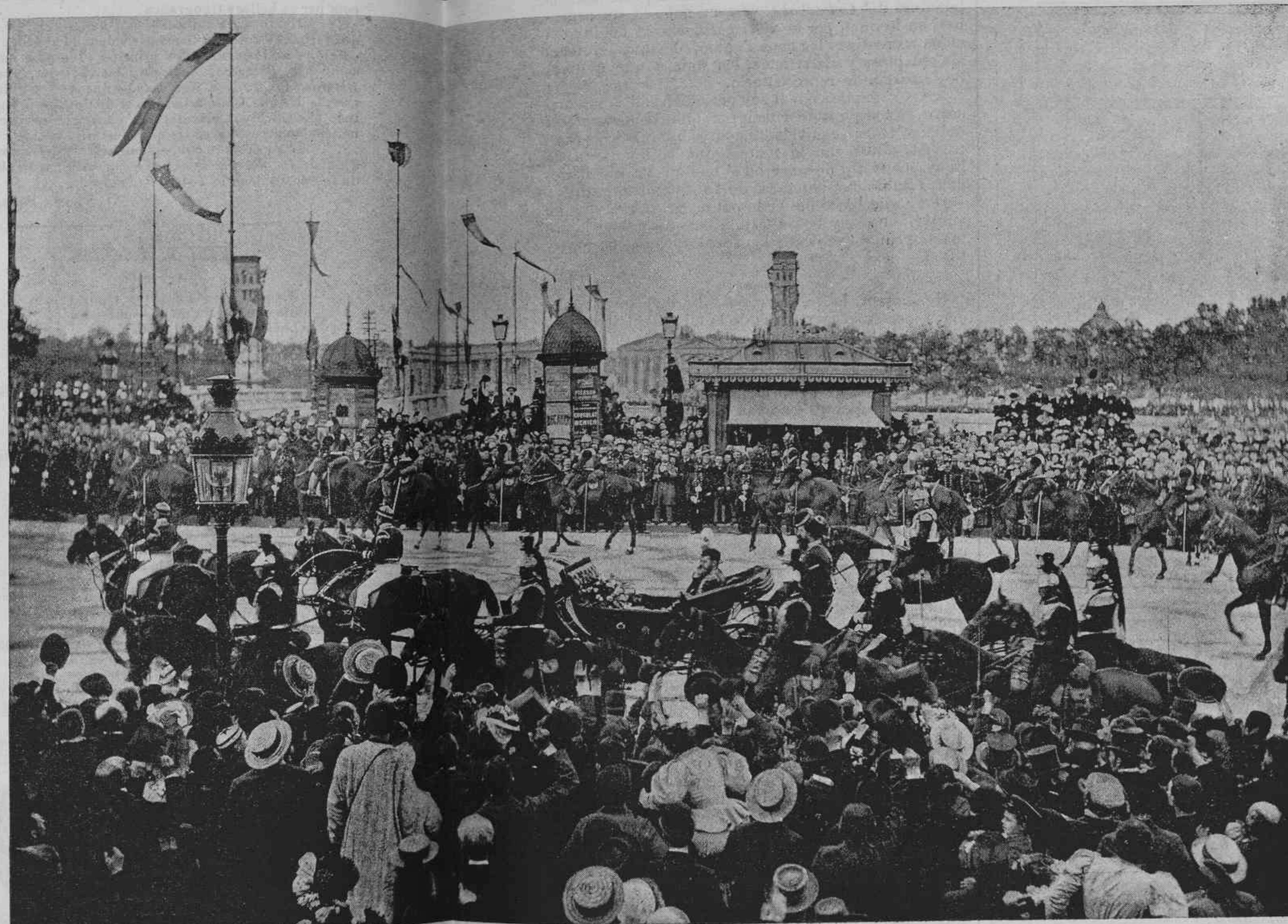
Al Lírich la Societat catalana de concerts se disposa à donarne una curta serie baixa la direcció del eminent Crickboom: en ells s' anuncia que hi pendrà part lo distingit compositor M. Chausson y l' famós concertista de violí Mr. Isaye.

N. N. N.

FRISANSAS

Me creya que t' tenia ja oblidada
que havia del meu cor, al fi, arrancada

LO CZAR DE RUSSIA A PARÍS

La carretel-la imperial en el pont de la piazza de la Concordia.

la téva imatje hermosa,
la llibertat ab goig assaboria,
y ni tant sols tenia
un pensament per tú, dona xamosa.

Avuy, la sort traydora
t' ha posat enfront mèu, encisadora
més que may, riolera, voluptuosa;
mon cor ha sotregat altra vegada,
una gran foguerada
m' ha pujat al cervell, tot desseguida
y he conegut que sense tú, la vida
serà per mí, una càrrega pesada.

Cem més el cor m' esbocinas
jo t' estimo encare més,
y tú crudel ho endavinas
y això t' fa gosà en excés.
Veig que per que siguix méva

no vaig dret anant al cor.
Jo t' estimo à tú sens treva,
tú estimas sens treva l' or.

Si es que no m' estimas
no m' fassis glatir,

prometentme ditxas
que no son per mi.

Si es que vols matarme
no ho fassis aixís,
un punyal enfonzem
al bell mitj del pit.

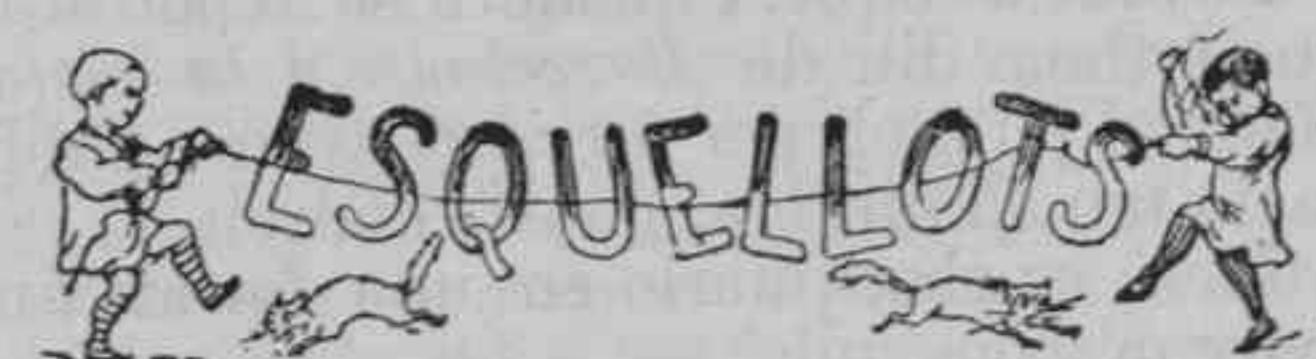
Tos ulls, tos ulls! jo encisera!
son d' un coló indefinible,
inmensos com la mar blava,
hermosos com la celràstia.

Tos ulls, tos ulls! reyna meva
son das golas de un abisme,

ahont sense socós, rodolan,
el meu goig y ma energia.

Tos ulls, tos ulls! com m' atrauhen
cap à tú! [si m' magnetisan!
En tos ulls, jo dona! hi portas
la meva plan-ta escrita!

A. LLIMONER

Ahir, com poden veure per l' anuncí que
va en la plana corresponent, se publicà 'l

FILARMONÍA Y NETEDAT

Sembla que ara que la banda municipal està arreglada, s'farà un gran *baldeo* dels uniformes.

tercer quadern del popularíssim álbum *Barcelona á la vista*.

Hi ha en aquest *tercer quadern* un art tan exquisit, una elegancia tan refinada, una bellesa tan maravillosa, que no vacillem en calificarlo de «joya del álbum.»

Cada una de las setze vistes que conté, més que una vista, es un quadro d'un relléu y una exactitud insuperables.

Davant d'aquest quadern se repetirà lo que tothom diu de *Barcelona á la vista*: oferir al públich per 30 céntims una publicació tan admirable, no es vèndreli, *es regalarli*, es obsequiarlo en una forma fins avuy desconeguda.

No ns hem ocupat mai per res del industrial señor Estany, per mes que sent d'*estany* vaji donar-se

infulas de ser de *plata* al agregarse á l' expedició de periodistas que van passar á Italia á presenciar la botadura del *Cristóbal Colón*, en nom de un semanari en lo qual, per lo vist, certa classe de invitacions recreativas las copa l' amo, deixant en terra als redactors y als artistas, los únichs que á dreta lley haurían de representarlo.

Aixís s' explica que l' seu periódich estiga tan mal servit fins al punt de consignar que 'ls *bersaglieri* italians, tropas equivalents com sab tothom als nostres cassadors, son lo mateix que la infanteria de línia. ¡Quin tip de riure no s' haurán fet els periodistas italiáns al enterarse de aquesta *estanyada*!

¿Pero que havia de fer lo pobre Sr. Estany, sino viatjar, menjar y beure tranquilament, y ficar la porta á la primera prova de las sevas aptituds periodísticas?

* *

No obstant, lo Sr. Estany á falta de otras ocupacions mes serias y propias de la missió periodística, va dedicarse á averiguar la roba que cada un dels expedicionaris portava á la maleta, y mirin vostés quina penetració!... va descobrir que 'ls representants de *La Campana* y de la *ESQUELLA* no portaven frach, motiu pel qual no van anar á oir la missa del Papa, l' dia del aniversari de l' ocupació de Roma. Segons lo Sr. Estany, si haguessin tingut dos frachs encare que haguessin sigut *aventurers* (?) hi haurían anat, com ell mateix va anarhi, perque ell tenia frach (no sabém si *aventurer* ó enemic de las *aventuras*.)

Mes deixén al Sr. Estany ab las sevas presuncions, sino te res més ab qu' entretenir als lectors del seu semanari. Ja varem dir, á propòsit de aquest assumpto, que cada hú enten la cortesia á la séva manera, y que la conducta dels nostres representants fidel interpretació de nostres sentiments, era l' única que corresponia als respectes y al agrahiment deguts á un país hospitalari que havia colmat de obsequis y atencions als periodistas espanyols.

* *

L' industrial Sr. Estany no está en situació d' entendre certas delicadesas. Ell creu que's pot encendreab un mateix misto un ciri al dimoni y un altra á Sant Miquel; ajonollarse davant del Papa y adherirse á las festas de la unitat italiana. Industria pura. Lo Sr. Estany te *frach*, per tot. Un *frach* ab aixamples.

De la mateixa manera s' imaginará que's pot oir la missa papal en lo Vaticano y omplir lo seu semanari de figurasmitsj despulladas y lemas que no tenen res de místichs. Y á propòsit: ¿Per qué no envia una colecció del seu semanari al Sant Pare en demanda de indulgencias y benediccions pels que's extasfihin davant de certas imatges ab punts y ribets de pornogràficas que tot sovint publica?

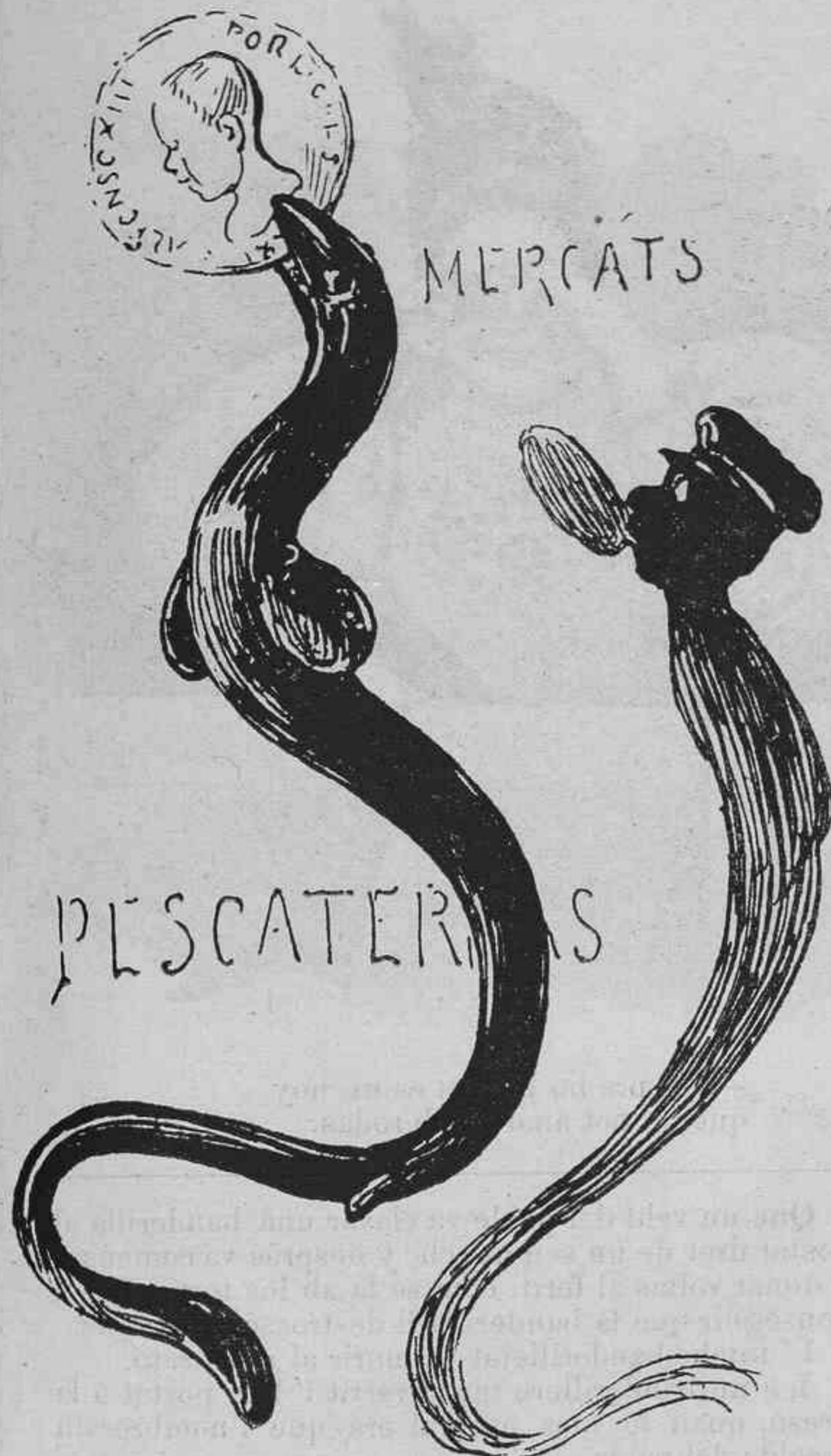
Per no anar mes lluny, en lo mateix número en que dona compte de la séva visita al Papa, en la página de ninots en que hi figura 'l *Bersaglieri* italià (Infanteria de línia) s' hi veu una minyona, mitj gràdida d' esquena, y aixecantse las faldillas y al peu s' hi llegeix lo següent lema:

RECORDS DE ROMA
«Esperant á algún fulano
á vora del Vaticano.»

Ja veuen quin efecte mes místich y edificant no va fer la benedicció papal en l' esperit piados del industrial Sr. Estany!

¿Passarà endavant lo desastrós projecte de unificació de la Deuda municipal?
Diuhen que sí.

ZOOLOGÍA BARCELONINA

Exemplars magnífichs
fielment retratats
de certas anguilas
que hi ha pels mercats.

Per lo tant continuhem les frasses, cassades al vol, pels andurrials de la Casa gran.

* *

Entre dos de l' olla:

—Mira que Barcelona mira.... Repara que Barcelona murmura.... Ten en compte que Barcelona....

—¡Qué tant Barcelona!.... Veurás noy, si d' aquí dintre aixís com aixís n' haig de sortir quebrantat, vull sortirne al menos ab un bon braguer.

*

**

Davant de la mampara de un despaig.

—Dispensi, no's pot entrar.

—¿Y aixó?

—Fa mes de tres horas que 'ls belgas son á dintre.

—¿Y qué fan?

—Crech que contan alguna cosa.

—Bitllets de Banch?

—Ca, home, cá: contan qüentos.

*

**

Res mes. Se continuará
si 'l romanço continua,

y al negoci que aquí hi há
no li talla algú la qua.

—Per qué se 'n haurá anat del Ajuntament lo Marqués de Soto Hermoso? —A qué s' deurá que haja presentat la dimissió de tinent d' arcalde y hasta de regidor?

—Res: motius de salut—diuhens los que han llegit l' ofici dirigit al arcalde acompañat de una certificació del metje.

Y no obstant, els que han vist al dimissionari, ab son aspecte de sanitat y robustés, diuhens:

—La dimissió en tot cas serà un medi profilàctic, es á dir un medi preventiu. La salut no l' haurá perduda; pero davant de la por de pérdrerà s' haurá apartat de l' atmòsfera malsana municipal.

Resultat: que si s' mira bé la cosa, s' veurá que l' assumptu *Soto-hermoso*, va posantse *Soto-feo*.

L' etern plagiari Sr. Ferrer y Codina va acudir al *Noticiero* pretenent donar una llissó als dignes magistrats de la Sala segona de l' Audiencia.

Se tracta del procés Ferrer-Ximeno, que devia veure's dissapte y no sigué possible per indisposició dels advocats, y diu l' etern plagiari:

«Por lo tanto es una falsedad notoria y una sorpresa á la prensa, probablemente para desviar la opinión pública, afirmar que el objeto de dicha vista sea resolver acerca de la originalidad de *mi* comedia *La Suripanta*, cosa á todas luces improcedente para ser definida en un juicio criminal.»

¡De manera que sería improcedent!

¡Vaya una por la que demostra l' autor de *La Suripanta*!

Qualsevol diría que lo que més tem es que 'l tiro de l' arma qu' ell mateix ha carregat li puga sortir per la culata, convertintlo de acusador en acusat.

Fóra eix resultat final
que ara 'l té en un Purgatori
l' única obra original
del seu extens repertori.

En Moret presidint los Jochs Florals de Zaragoza, digué en un discurs que 'ls Jochs Florals de la terra de la Pilarica no son una imitació ni un recort.

Y afegí:

«Tal volta aixó podría dirse de Catalunya y de Valencia ahont hi ha que conservar un llenguatje y una literatura que tendeix á desapareixer.»

Lo que tendeix á desapareixer, Sr. Moret ¿vol que li digui qu' es?

Las flors de drap de una oratoria cursi y las esencias esbravadas de una perfumería rancia.

En quant á la literatura catalana está destinada á viure mes temps que vosté y 'l seu recort.

No tota la premsa diaria ha reconegut lo mérit de 'n Novelli en la creació escénica del Mefistófeles. Alguns periódichs, entre ells el *Brusi*, diuhens que no va ajustarse del tot al tipo del personatje. Ho diuhens aixís, pero no ho proban, y ni menos tractan d' explicarlo.

No s' ha de pecar de maliciosos per creure que lo que condemnau en l' egregi actor, no es lo seu treball artístich, sino l' atreviment que ha tingut al representar una obra tan atrevida com l' inmortal poema de Goethe, plena de conceptes capassos de fer posar la pell de gallina á qualsevol Tartufo.

Mefistófeles, en lo monólech final, rabiós perque al cel li han arrebatat l' ànima de Faust qu' ell creya séva, impreca als àngels que cantan en l' altura, ab la següent exclamació:

—¡Ah!.... Picole hermafrodite!

AL VELODROMO

—¡Bó! En Pepito ara ha caygut....
—No 'n sab, y vol seguir modas....

Y francament, aquest insult, hi ha moltes persones que no son àngels y se 'l prenen per ells!....

La senmana pròxima, procuraré recordarnos com cada any de la diada dels Morts, sense per això augmentar lo préu del número.

Y á propòsit, tinch entés que *La Campana de Gracia* prepara també un número extraordinari que per la séva amenitat, varietat é intenció crech que despertará l' interès dels numerosos lectors que conta 'l popular semanari.

Decididament, si alguna cosa hi ha á Espanya qu' endolceix las costums, es la tauromaquia.

Aquí tenen sino la mort del desventurat Lesaca, víctima de una cullida impensada en la plassa de Guadalajara.

Madrit, davant de *aquesta catàstrofe* va, olvidarho tot: la guerra de Cuba, la insurrecció de Filipinas; la baixa dels fondos, la pujada del pa, tot enterament.

* *

A las pocas horas de ocorreguda la desgracia, la mare del infortunat matador, resident á Sevilla, sortia de la iglesia, y un entusiasta va dirli:

—¿Que no sent, senyora, lo que eridan los vendedors de periódichs? Que á Guadalajara un toro ha reventat al seu fill.

La pobre senyora va caure en basca.

Los toros matan als toreros y 'ls salvatges miran si poden matar á las sevas mares.

Costums mes dolsas no poden imaginarse.

* *

Y al Alamo (provincia de Madrit) ¿no saben lo que ha passat?

—Sempre ho he dit: es un noy que no pot anar ni ab rodas.

Que un vehí del poble va clavar una banderilla al costat dret de un seu amich, y després va començar á donar voltas al ferit, com se fa ab los toros, fins á conseguir que la banderilla li destrossés las carns.

L' infelís banderillejat va morir al poch rato.

Y á un banderillero tan divertit l' han portat á la presó, quan lo mes natural era que 'l nombressin arcalde del poble,

¿No es veritat?

L' escena á Huntington (Estats Units d' Amèrica).

Un viudo acompaña á la seva muller al cementiri rodejat dels parents y dels amichs de la família. Està trist y cap-ficat y revela un desconsol molt gran, mentres dura la fúnebre ceremonia.

Pero terminada aquesta, ofereix lo bras á una dona que allí s' esperava, s' fica á l' iglesia y demana al capellá que 'ls casi instantáneament.

Tal dit tal fet.

Tot lo dol se fa creus de lo que acaba de presenciar, y 'l nuvi, sense encaparrarse lo mes mínim, els diu:

—Tinch lo gust de presentarlos á la méva nova senyora.

Per molt expeditis se sol tenir als *yankées*.... Pero tant com aquest *mister*, es cosa que no s' havia vist mai, y que únicament veientla's pot arribá á creure:

¡Qué s' hi fará!....

Pels compatriots de 'n Sherman, lo matrimoni es un sarau, y no hi ha que perdre temps.

¿S' han acabat uns schotis ab una balladora? Se 'n pren un' altra desseguida y vinga saltironar una masurka! ...

Lo Sr. Durán y Bas ha encarregat als professors

de Historia Natural del Institut y de l' Universitat y al degà de la Facultat de Farmacia qu' estudihin la manera de habilitar com á botánich lo jardí que rodeja l' edifici universitari.

De segur, quan lo Doctor Cassanya que avuy se troba á Madrit, s' enteri de la notícia, dirá:

—Vaya unas tonterías. Quan jo era rector, sense ajuda de ningú, vaig convertir aquells jardins en Parch Zoològich y encare 'm sembla que 'm vé á la boca la llet de aquellas cabretas. ¡Era molt bona!....

Sobre 'l Congrés feminista celebrat á Berlín, en lo qual las fillas d' Eva han reclamat la seva emancipació:

—Las donas—deya un humorista—no tenen cap dret á queixarse, ja que, desde la creació del mon fins avuy, han adelantat molt camí.

—Quin camí hem adelantat? A veure, expliquis—interrompé una dama mal resignada ab la traba inherent á las faldillas.

—Vaig á dirli—respongué l' humorista:—¿Qué era la dona en lo seu origen? Una costella del home. ¿Y qu' es avuy? La seva cara meytat.

Va matar tocino en Roch
y á la Roseta trobantne
li diu:—Si á casa avuy vens
te puch donar butifarra.

Y ella interpretant molt bé
lo sentit de tals paraulas,
—Gracias—li va contestar—
la carn de porch no m' agrada.

J. BONET.

—No t' hi amohinis, Ambrós!....
—Pero si vosté no sab....
A fé créguim.... tinch un cap....
—Que potsé 'n voldrías dos?

EUDALT SALA.

Lo sabater Valenti
per no ré, á la seva dona
li dona jaco á desdi:
fins diuhen que fá escruixí
lo sentir com l' atacona.

—Vaya un home més malvat
si li pega sens rahó....
—Ja pots dirho, amich Bernat,
per aixó tot lo vehinat
li diu l' ataconado.

JOAN VÍA.

Dialech entre dos desesperats:

—¡Ay Senyor!.... Pensar que no tenim una peseta, mentres en Roure está tirant los diners per la finestra!

—¿De veras?

—Tal com te dich.

—Escolta: ¿Sab á quin carrer dona la finestra de 'n Roure?

Entre coristas de un teatro de sarsuela xica.

Una rossa molt caya diu á una de las sevas amigas:

—Lo qu' es demá no puch pas venir al ensaig.

—¿Y aixó?

—Estich de boda.

—¿De veras?

—Sí, noya: figúrat que després de tants anys el papá fá la tontería de casarse ab la mamá.

Un capellá assisteix á un lladre qu' es troba als últims, y li diu:

—Fill meu, arrepenteixte ara que hi ets á temps: ó de lo contrari se 't tancarán las portas del Cel.

Resposta del lladre:

—Tant se val... Com que al anárme'n de aquest mon penso emportámen lo rossinyol y demés eynas del ofici!

EN LA TERRA DEL SOL

TIPO DE GUEJAR (Andalucía.)

A L' INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—*Ma-xi-mi-li-a-na.*
- 2.ª ID. 2.ª—*Ro-sal.*
- 3.ª ENDAVINILLA.—*La lletra A.*
- 4.ª TRENCA-CLOSCAS.—*Lo Contramestre*
- 5.ª ROMBO.—

M A L L
S A L U T
L L U S
T
- 6.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Justina.*
- 7.ª GEROGLÍFICH.—*Per islandins Islandia.*

XARADAS

I

Molt aprop de Moja, un dia
á cert home vaig trobar
que *dugas-tercera-quarta*
un burro tan carregat
de sachs de nous, que ab prou seynas
podia doná un sol pas.

Com jo, lectors, per servirlos
soch d' aquella societat
que's titula: «Protectora
de plantas y d' animals»,
al véure la dita bestia
ab tanta carga, no vaig
poder menys que compadirmen,
y dirigintme al instant
á n' á qui la *dos-tres-quarta*,
vaig dirli:—Home, trobo extrany
que feu anar d' aquest modo
á n' aquest pobre animal.
—¿Qué voléu di? —ell va respondre'm.
—Que quart massa carregat.
—Q' é te d' anar!

—No? Si casi
no pot donar ni un sol pas!
—Prima hi fá. Mentre la quía
d' aquest modo fassi anar,
no'n passis gens de cuidado
de si quart ó si no quart....
—Es dir, donchs, que quan *hu-dugas-*
tersa la quía....

—No hi ha
perill de que l' ruch s' espanti.
—No ho sabia aixó!

—Ara ho sabs.
Y á més: ell ja 'n vé de *dugas-*
tres d' anar ben carregat;
puig son pare—bé 'm recorda—
sens dar la menor senyal
d' escagassars' ni una mica
content ens duya plegats
á tots els de la familia
dos-quart que som un grapat.—

Y ab sois aquestas paraulas
convensut *dos quart* deixá
de que aquell burro no duya
prou carga encar', puig *total*

la quía d' una manera....
¡que dava gust de mirar!

ARROSSAYRE VILAFRANQUÍ.

II
PÉRDUA

Ahir va fugir de una casa del carrer del Sta. *Tersa-dos*
un *prima-quart-tres* de una tal Sra. *Dos-quarta*.—Se grati-
ficará al que 'l torni á la Plassa de Sta. *Total*, 1, 2.º

M. FERRÉ.

ANAGRAMA

A la filla de 'n Romeu,
l' hi caygué un *total* al peu
y de resultas no pot
caminar, puig va molt *tot*.
Pro creu ella posars' bona
si 's vé á curá á Barcelona....
aixís es que 'm sembla á mi
que ja avuy será en camí.

FIDEL DELFI.

TRENCA-CLOSCAS

D. C. MENAR

ALMERÍA

Formar ab aquestas lletras degudament combinadas lo
titul de un drama castellá.

M. FERNÁNDEZ.

ROMBO

• • .
• • : .
• : : .
• : : : .
• : : : : .
• : : : : : .
• : : : : : : .

Sustituir los punts ab lletras de manera que llegidas ver-
tical y horisontalmente resultin:—Primera ratlla: consonant.—Segona: part del ser humà.—Tercera: carrer de
Barcelona.—Quarta: ciutat catalana.—Quinta: fruya en
plural.—Sexta: pronom personal.—Séptima: consonant.

J. HERNÁNDEZ.

AUCELLET NUMÉRICH

5 4 1 6 7	—Poble catalá.
3 6 1 6	—Nom d' home.
3 2 4	— , ,
5 4 1 4	—Animal de ploma.
1 2 3 4 5	—Carrer de Barcelona
7 4 1 6 5 4	—Poble catalá.
1 2 3 4 5 6 7	— , ,
7 4 1 7 6 1	—(a) d' un espasa.
3 6 1 6 5	—Poble catalá.

ANTONET DEL VENDRELL.

GEROGLIFICH

VAL +

EL

AMADEO I

QUE

LA

J. JEREMIAS.

Medicaments del Dr. WOOM

Aixerop lactifich per aumentarla cantitat y millorar
la calitat de la llet. Utilíssim per mares y didas.

Aixerop pectoral, pera curar tota classe de tos.

Aixerop antidiarreich-estomacal, per curar las diar-
reas y malalties de ventrell.

Unich dipòsit: Aixeroperia del Dr. GENER, Petritxol, 2
BARCELONA

Antoni Lopez, editor, Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor, Asalto, 63.—Barcelona.

ANTONI LOPEZ, Editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibrería Espanyola, Barcelona, Correu: Apartat número 2.

“LA ESQUELLA DE LA TORRATXA”

Barcelona
á la vista

3.er cuaderno

ha salido

3.er cuaderno

se ha puesto á la venta

3.er cuaderno

BARCELONA Á LA VISTA

el más rico, el más brillante, el más expléndido de los albums conocidos

30 cénts. BARCELONA 30 cénts.
A LA VISTA
Provincias: 35 céntimos

Acaba de publicarse

Obra nueva de gran éxito

DULCES Y AMARGAS

por EMILIO FERNANDEZ VAAMONDE

UN TOMO LUJOSAMENTE IMPRESO

Ptas. 1'50.

EL AÑO TEATRAL

CRÓNICAS Y DOCUMENTOS

por SALVADOR CANALS

CON UN ARTÍCULO PRELIMINAR SOBRE El público

por Jacinto Octavio Picón

Precio: Ptas. 4.

ARANCELES DE ADUANAS

PARA LA PENÍNSULA É ISLAS BALEARES.
Vigentes en 1.º de Setiembre de 1896. Precio 2 pesetas.

LO NOY DE LA MARE

SEMANARI CATALÁ PUBLICAT L' ANY 1865

Colecció completa d' aquesta curiosa publicació, enquadernada, Ptas. 12'50.

ALMANACHE

DE

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERA L' ANY 1897

Segueixen molt adelantats los treballs de confecció.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libranças del Giro Mútuo, ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrà á volta de correu, franca de ports. No respondem d' extravíos, no remetent ademés 1 ral pel certificat. Als corresponents de la casa, se li organ rebaixas.

LO CZAR DE RUSSIA A PARÍS

Sortint de l' iglesia russa, després del *Te-Deum*.